

DISPENSATION FRA NATURBESKYTTELSSESLOVENS § 3 TIL OPRENSNING AF OFFENTLIGT VANDLØB

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Natur- og Miljøklagenævnet har i en afgørelse af 25. marts 2015 stadfæstet en kommunal dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til at rydde kørespor langs med et offentligt vandløb og at oprense vandløbet, som havde været misligholdt gennem en tid.

Sagen angår et vandløb, Flæbækken, der er et offentligt vandløb, som er udpeget som beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Langs vandløbet ligger § 3-beskyttet eng og mose. Det gældende regulativ for vandløbet trådte i kraft i 1997. Forud for vedtagelsen af regulativet blev vandløbet opmålt. Efterfølgende er vandløbet opmålt i både 2008 og 2013. Begge opmålinger viste betydelige aflejringer på dele af vandløbsstrækningen. Kommunens forvaltning vurderede, at eftersom der var forløbet 15-20 år siden den seneste oprensning af vandløbet, ville en fornyet oprensning ned til regulativmæssig bund kræve dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3, både i forhold til vandløbet og i forhold til de omgivende § 3-moser og -enge. Et fagcenter i kommunen indstillede, at der blev meddelt afslag på den ønskede dispensation til oprensning af vandløbet, men kommunens Teknik- og Miljøudvalg besluttede, at der skulle meddeles dispensation til oprensning af Flæbækken. Denne afgørelse blev påklaget af Danmarks Naturfredningsforenings lokalafdeling.

Et flertal i Natur- og Miljøklagenævnet på 5 ud af 9 medlemmer stadfæstede kommunens dispensation.

Det fremgår af sagen, at Natur- og Miljøklagenævnet finder, at det må lægges til grund, at kommunen som ansvarlig vandløbsmyndighed ikke siden perioden 1993-1998 har opfyldt sin forpligtelse efter vandløbsregulativet til oprensning af Flæbækken, og at vandløbsbunden i denne periode på strækningen st. 1500 m til st. 2270 m er hævet med op til 40 cm over den

regulativfastsatte bundkote. Hævningen af bundkoten er sket gradvist over årene. Da kommunen ikke har foretaget opmålinger af vandløbets tværsnitsprofil, fremgår det ikke klart af sagens oplysninger i hvilken periode, der ikke har været pligt til / har været mulighed for at undlade oprensning som følge af for lille en bundhævning / vandspejlsstigning. Det må endvidere lægges til grund, at kommunen siden 2007 har været i dialog med lodsejere om behovet for oprensning.

Klagenævnet anfører herefter, at eftersom der på afgørelsestidspunktet er forløbet 16-21 år, siden den seneste oprensning blev foretaget af tidligere Stenlille Kommune, og der i perioden er sket en bundhævning på op til 40 cm, finder nævnet, at det må lægges til grund, at der har indfundet sig en ny § 3-beskyttet tilstand af vandløbet, og at oprensning til regulativmæssig bundkote som følge heraf kræver, at der meddeles dispensation i medfør af lovens § 65, stk. 3. Nævnet anfører herudover, at oprensning, efter nævnets opfattelse, også vil medføre en dispensationskrævende tilstandsændring af de omkringliggende mose- og engområder. Flertallet, der stadfæster kommunens dispensation, lægger vægt på, at kommunen ikke har overholdt sin vedligeholdelsespligt i henhold til vandløbsregulativet og på hensynet til lodsejernes forventninger til vandløbets vandføringsevne. Mindretallet, der stemte for at ændre kommunens dispensation til et afslag, giver udtryk for, at der i sagen ikke er tale om et sådant særligt forhold, der kan begrunde en dispensation, da der med afgørelsen primært varetages jordbrugs- og økonomiske interesser.

Afgørelsen kan forventes at få stor betydning

Der er tale om en vigtig afgørelse, da den behandler en problemstilling, der desværre ikke forekommer så sjældent, nemlig om vandløbsmyndigheder, der ikke har overholdt deres vedligeholdelsespligt i forhold til offentlige vandløb. Her vil der, hvis der er opstået en væsentlig afvigelse fra regulativet, og der er tale om undladelse af vedligeholdelse i en længere periode, kunne opstå behov for en dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 3, der almindeligvis administreres meget restriktivt. I den foreliggende klagenævnsafgørelse har klagenævnet lagt vægt på, at kommunen ikke har overholdt sin vedligeholdelsespligt i henhold til vandløbsregulativet, og der er lagt vægt på hensynet til lodsejernes forventninger til vandløbets vandføringsevne. Det forhold, at en offentlig myndighed, her kommunen, har handlet retsstridigt i forhold til bestemmelser i vandløbsloven, er således tillagt vægt ved behandlingen af sagen i henhold til en anden lov, her naturbeskyttelsesloven. Det må indebære, at der vil være mulighed for dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til oprensning, hvis der i andre tilfælde opstår lignende situationer, hvor mangelfuld vedligeholdelse i en længere periode har medført en væsentlig afvigelse fra regulativets bestemmelser.

Hvornår kræves en § 3 dispensation

Afgørelsen belyser spørgsmålet om, hvornår der indfinder sig en ny § 3- beskyttet tilstand af et vandløb. Klagenævnet anfører, at i tilfælde, hvor vandløbet igennem længere tid ikke er blevet vedligeholdt, eller hvor der kun har fundet en begrænset vedligeholdelse sted, og hvor vandløbet som følge heraf i væsentlig grad har ændret skikkelse – for offentlige vandløbs vedkommende i forhold til den regulativmæssige fastsatte skikkelse – kan der være tale om, at genoptagelse af tidligere vedligeholdelsespraksis vil udgøre en tilstandsændring, som kræver

dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3. Der skal således være tale om både et længere åremål, hvor der ikke er foretaget vedligeholdelse eller kun begrænset vedligeholdelse, og en væsentlig ændring af vandløbets skikkelse. I den konkrete sag er der tale om et åremål på 16-21 år og en bundhævning på op til 40 cm. Der er således tale om et forholdsvist langt åremål og en væsentlig bundhævning.

[Afgørelsen findes her](#)

© 2021 - SEGES Projektsitet